

УДК 007 : 304 : 655.4(477)(091) Винниченко

ВИДАННЯ ТВОРІВ ВОЛОДИМИРА ВИННИЧЕНКА ХАРКІВСЬКИМ КООПЕРАТИВНИМ ВИДАВНИЦТВОМ «РУХ»

ПОДОЛЯКА Надія,

канд. наук із соц. комунік.,

Київський університет імені Бориса Грінченка, Інститут журналістики, вул. Маршала Тимошенка, 13 б, Київ, 04212, Україна, e-mail: nadchedasum@gmail.com.

У статті розглянуто редакторські аспекти підготовки до видання творів класика української літератури, громадського й політичного діяча В. Винниченка. Наголошено на тому, що у 20–30-х роках ХХ ст. саме в Харківському кооперативному видавництві «Рух» було здійснено першу спробу публікації повного зібрання творів письменника.

Проведено історичну паралель між двома долями редактора І. Лизанівського й літератора В. Винниченка, що допомогло знайти загальне й перейти до умовиводів.

Особлива увага приділяється листуванню В. Винниченка з Правлінням видавництва. Різні аспекти підготовки повного зібрання творів проілюстровано прикладами, підкріплено міркуваннями та поясненнями.

Історичний зріз розгляду фактів надав змогу визначити порушення використання творів В. Винниченка без згоди автора, що показує не відповідність фактичного стану тогочасної економіки та права задекларованому в законах.

Ключові слова: В. Винниченко, І. Лизанівський, Харківське кооперативне видавництво «Рух», історія видавничої справи, редакторська підготовка творів.

PUBLISHING OF VOLODYMYR VYNNYCHENKO WORKS BY KHARKIV COOPERATIVE PUBLISHING HOUSE «RUKH»

The article considers the editorial aspects of preparation for the publication of works by the classic of Ukrainian literature, public and political figure V. Vynnychenko. It is emphasized that in the 20–30s of the twentieth century. It was at the Rukh Kharkiv Cooperative Publishing House that the first attempt was made to publish a complete collection of the writer's works.

A historical parallel was drawn between the two fates of the editor I. Lyzaniivsky and the writer V. Vynnychenko, which helped to find a common ground and to draw conclusions.

Particular attention is paid to V. Vynnychenko's correspondence with the Publishing Board. Various aspects of preparing a complete collection of works are illustrated with examples, supported by considerations and explanations.

The historical section of the facts made it possible to determine the violation of the use of V. Vynnychenko's works without the consent of the author, which shows the inconsistency of the actual state of the economy of that time and the law declared in the laws.

Key words: V. Vynnychenko, I. Lyzaniivsky, Rukh Kharkiv Cooperative Publishing House, history of publishing, editorial preparation of works.

Вступ. Початок творчої діяльності Володимира Кириловича Винниченка припадає на 1902 р. Тоді в журналі «Київська старовина» з'явилося перше оповідання «Сила і краса», яке привернуло увагу читачів та критиків. У подальшому окремі твори публікували журнали «Літературно-науковий вісник», «Українська хата» тощо. Поважні критики М. Сріблянський, О. Вороний, М. Євшан, інші відзначали своєрідність художнього мислення й намагалися віднайти місце письменника в українській літературі.

У 1919 р. письменник емігрував за кордон. Багатотомні зібрання його творів почали видавати у Відні. Однак, перше повне зібрання було підготовлено та вийшло друком у 20–30-х роках ХХ ст. саме в Харківському кооперативному видавництві «Рух». На той час проблемою було те, що до 1923 р. не було видано жодного видання, яке охоплювало б всю спадщину письменника: публіцистику, прозу, драматургію.

Загалом протягом 1923–1926 рр. вийшло зібрання творів у двадцяти трьох томах. Кілька видань було його тритомного роману «Сонячна машина». Друге видання творів у восьми томах, підготовлене Т. Черкаським вийшло протягом 1926–1928 рр. Третє повне зібрання у 28 томах було підготовлене, науково опрацьоване видавництвом «Рух» й видане «Книгоспілкою» у 1928–1930 рр. Паралельно виходили «Твори» у 2-х т. (1931–1932 рр.) й окремі оповідання [1].

Чи можна назвати зібрання творів В. Винниченка повним? Проведений дослідниками (зокрема, Т. Маслянчук) аналіз доводить, що до нього все ж таки не увійшли деякі твори, такі як драма «Пророк», романи «Поклади золота» та «Нова заповідь», історіографічна праця «Відродження нації», повість «На той бік». Не зважаючи на цей недолік, таке видання творів класика української літератури і сьогодні залишається єдиною більш-менш повною публікацією художньої спадщини В. Винниченка.

Стає зрозумілим, що В. Винниченка на той час «канонізовано», його твори включено до підручників з української літератури. Письменницька спадщина вивчається й піддається критичному аналізу. З'являються фундаментальні дослідження П. Христюка, А. Річицького, О. Гермайзе про творчу й громадсько-політичну діяльність митця.

Нині минає 120 років від дня народження прозаїка, драматурга, художника. Проте залишається багато спірних і не вирішених питань щодо його спадщини. Майже відсутній аналіз редакторської підготовки, твори здебільшого підлягали літературно-критичному аналізу, ніж редакторським висновкам. У цьому полягає актуальність дослідження.

Мета статті – охарактеризувати етапи редакційної підготовки творів В. Винниченка Харківським кооперативним видавництвом «Рух».

Об'єктом дослідження виступають твори класика української літератури.

Предмет – ділове листування з приводу видання творів, авторські права на твори, умови розповсюдження та структура видань В. Винниченка.

Джерельною базою слугують документи Центрального державного архіву-музею літератури й мистецтва України (далі ЦДАМЛМ України, Ф. 577). Останнім часом збільшилася кількість наукових публікацій дослідників творчої спадщини письменника: М. Жулинського, С. Кульчицького, В. Гуменюк, Л. Мороз, інших. Проте ці дослідження не відображають аспектів редакторської підготовки творів. Основні факти щодо роботи Харківського кооперативного видавництва «Рух», та ділового спілкування з авторами зокрема, подано в монографії Н. Подоляки [2].

Методи дослідження. Використано традиційні методи дедукції та індукції, аналізу, синтезу й узагальнення. Порівняльно-історичний метод допомагає вивести паралель між двома долями редактора й літератора, знайти загальне й перейти до умовиводів. Історико-критичний метод дозволяє вилучити з історичних джерел (зокрема архівних документів) достовірну інформацію, реконструювати історичні факти, зіставити дані з загальновідомими. Все це дає можливість більш адекватного розуміння минулого, а також допомагає закрити інформаційні лакуни щодо досвіду роботи видавництв початку ХХ ст.

Результати й обговорення. Коли виник задум видання повного зібрання творів письменника поки що не відомо. Документи ЦДАМЛМ України не дають відповіді на це питання, як і не розкривають організаційні моменти роботи редакційної колегії на початковому етапі. Розробка плану-проспекту, вочевидь здійснювалася на

усних домовленостях між керівництвом та автором. Основою стали передруки раніше виданих видань. Тексти передруковувались з першодруків інших видавництв, як вітчизняних, так і закордонних. Судячи з усього спостерігаємо досить нечіткий характер скільки томів насправді мало б вийти, немає деталей і бачення окремих серій. Про це говорять рекламні оголошення на сторінках каталогу та останніх сторінках інших видань. Видавничий проект формувався в процесі роботи, з часом змінювався й піддавався цензурним правкам.

Чому саме Харківське кооперативне видавництво «Рух» бере на себе зобов’язання й підписує авторську угоду на видання повного зібрання творів Володимира Кириловича Винниченка? Що пов’язує письменника з саме цією редакцією? Запевнення в «правдивій пошані», висловлені в листах до редакції, перш за все стосуються Голови Правління, редактора Івана Миколайовича Лизанівського. Проведемо історичну паралель між двома долями.

У біографіях І. Лизанівського й В. Винниченка знаходимо багато спільного. Перший протягом 1910–1912 рр. навчався на філософському факультеті Львівського університету, секретарював у Івана Франка та дебютував як літературний критик у «Літературно-науковому віснику».

Щодо В. Винниченка відомо, що наприкінці 1899 р. за посередництвом його знайомої А. Волик редакція журналу «Літературно-науковий вісник» одержала гімназичну поему «Софія» [3]. В лютому 1900 р. А. Волик запитувала, які у редакції наміри щодо цієї поеми. Влітку до журналу звернувся сам Володимир Кирилович. Тоді він жив у Знам’янці та готувався до вступних іспитів на правничий факультет Університету Св. Володимира. Отже, обидва громадські діячі в різний час зверталися до «Літературно-наукового вісника».

Часопис заснований у 1898 р. у Львові. Видавався щомісячно за зразком європейських ревію. З 1895 до 1905 р. видання Наукового товариства Шевченка. У 1906–1913 рр. виходив у двох редакціях – київській і львівській (тоді редактором був Михайло Грушевський, з яким на ґрунті політичних течій також перетнуться шляхи як Володимира Винниченка, так і Івана Лизанівського). 1914 р. видання «Літературно-наукового вісника», як і всієї української преси, припинено через початок Першої світової війни та введення воєного стану. 1915 р. редакція планувала поновити випуск часопису, однак це вдалося зробити лише у липні 1917 р. Останню книжку часопису в Києві було укладено у 1919 р. (видана в жовтні 1920 р.).

Інший факт стосується громадсько-політичної діяльності В. Винниченка та І. Лизанівського. Улітку 1917 р. І. Лизанівський повернувся із заслання до Києва, вступив до Української партії соціалістів-революціонерів (есерів) і того ж року став членом Центральної Ради як делегат від УПСР (у часи формування перших українських державних інституцій В. Винниченко – заступник голови Центральної Ради, з червня 1917 р. – очолював Генеральний секретаріат). На той час УПСР відіграла активну роль у суспільному житті країни. Під її впливом формувалась політика Української Центральної Ради, бо фракція УПСР мала більшість у Центральній Раді та Малій Раді.

І нарешті, мусимо зазначити той факт, що В. Винниченка радянська влада оголосила «ворогом народу» після сумнозвісного V Всеукраїнського з’їзду Рад. А реабілітація письменника відбулася лише по його смерті, коли з’явилися літературознавчі розвідки Т. Осмачки, В. Чапленка, І. Багряного, І. Майстренка тощо. В. Винниченко помер в еміграції. А доля І. Лизанівського була не такою прихильною. Бо залишився в радянській Україні. Теж був оголошений «ворогом народу», як і його дружина Варвара. 22 грудня 1937 р. революційний трибунал засудив І. Лизанівського до розстрілу. Вирок було виконано десь в перших числах січня 1938 р. Реабілітації поки що не відбулося. Тому життєві долі й стосунки В. Винниченка й І. Лизанівського тісно переплелися, як у політиці, так і в літературно-критичній діяльності.

Особливе зацікавлення нині викликає листування цих двох творчих особистостей, які належали до національної еліти свого часу. Обґрунтування багатьох літературних процесів, розвитку державотворення й видавничої справи в листах набуває важливого теоретичного і практичного значення. Архівні документи з фондів ЦДАМЛМ України містять листування В. Винниченка з Харківським кооперативним видавництвом «Рух» й розкривають сутність етапів редакційно-видавничої підготовки його творів.

Найперше, про що має подбати видавництво – придбати авторські права на твір, заключити угоду з автором. При цьому обов'язкова умова – виплата гонорарів у відповідності до існуючого на той час законодавства.

При сплаті гонорарів за письменницькі твори, автори яких емігрували за кордон виникало багато спірних питань. Якщо твір вийшов у світ за кордоном, або перебував там у будь-якій об'єктивній формі, авторське право визнавалося за автором тільки за наявності спеціальних угод з відповідними державами. Усі розрахункові операції мали проходити через дозвіл валютного управління Народного комісаріату фінансів Наркомторгу України.

Видавництва не завжди дотримувалися належним чином законодавства. Перші дев'ять томів повного зібрання творів В. Винниченка вийшли до врегулювання договірних питань із автором. Скоріш за все, це були усні особисті домовленості з І. Лизанівським та іншими членами Правління. Про це свідчать архівні документи з фондів ЦДАМЛМ України. З огляду на першу публікацію подаємо документ повністю. Лист Володимира Винниченка, який у 1925 р. потрапив до Франції, датований 25 січня 1926 р. «Вельмишановне Товариство, з оповісток у харківських «Вістях» я довідався, що Вами досі видано дев'ять томів моїх праць, що Ваше видавництво збирається й далі видавати їх. Одначе, ще й досі між мною та видавництвом не вияснені умови, що на підставі їх видавництво видає мої книги. Я вважаю за дуже потрібне вияснити й оформити ці умови.

Як Ви собі, певне, пригадуєте, Ви звернулися до мене з дозволом видавати мої книги й запитали про мої умови. Я відповів Вам, зазначивши, що нормальний розмір мого гонорару в чужих видавництвах є 15 процентів з номінальної ціни книги. На Ваші запропоновані 10 відсотків я не погодився. На це Ви мені нічого не відповіли й видавали далі. З цього можна зробити висновок, що Ви прийняли мої умови. Тим часом із переговорів моєї знайомої, що провадила їх з Вами, виявляється, що виходить якесь непорозуміння. Що більше: немов би Ви рахуєте Ваші 10 відсотків не з номінальної ціни, а з «оптової», як повідомила мені моя знайома. Я гадаю, що вона якось Вас не так зрозуміла, бо ніколи я не чув про таку методу розцінки авторського гонорару. Коли процентні умови, то само собою розуміється, що з номінальної ціни книги, а не з якоїсь іншої.

Отже, щоб уникнути непорозуміннів, ласкаво прошу видавництво повідомити безпосередньо мене про Ваші умови і прислати мені формальний договір для підписання чи для обміркування мною.

А так само прошу вислати мені гонорар, що ще не виплачений Вами, додавши до його рахунок уже виплаченого. В договорі прошу не забути зазначити кількість примірників кожної книги, що Ви видаєте. Мій матерьяльний стан дуже скрутний, тому прошу з виплатою гонорару поспішити.

Сподіваючись на негайну відповідь, прошу прийняти запевнення в правдивій до Вас пошані» [4].

Відповідь на лист В. Винниченка було надіслано йому одразу ж. До листа прикладалася угода. У фондах ЦДАМЛМ України маємо й відповідний документ про згоду на опублікування творів та авторський гонорар. «В-шановне Товариство, – повідомляв у листі Володимир Кирилович, – я пристаю на спосіб виплати мені гонорару, що Ви пропонуєте. Але дуже прохаю додержуватися точно Вашого обіцяння. Коли

б Наркомфін не дав дозволу на пересилку мені грошей, прошу мене зараз же повідомити і я з свого боку робитиму відповідні заходи для залаштування цієї справи» [5].

Якими ж були умови на друкування творів? Про це інший лист до Правління видавництва. «Тепер ми можемо впорядкувати наші гонорарні відносини. На проценти в нас тут зараз не йдуть, а платяться гонорар за 40.000 друков. знаків. Це найзручніший спосіб розрахунку. Прийнятий всіма видавництвами на Україні. Ми Вам будемо платити по 90 карб. за 40.000 знаків, цебто за літературний аркуш. Це найвища ціна, на яку ми зараз можемо піти. Видання ми маємо право друкувати до 10.000 екз. кожного тому. Ми повинні би мати монопольне право на друкування Ваших «Творів» поки не розійдеться цих 10.000 екз. кожного тому, але фактично ми його не зможемо мати, бо другі видавництва («Час» (що нічого не має спільного з давнім «Часом» [прим. авт. в оригіналі фразу викреслено]) «Книгоспілка», «Держвидав») поволеньки друкують Ваші «Твори», а це розуміється нам псує. Разом з тим висилаємо Вам один примірник умови, яку просимо підписати і прислати нам. Ми зараз винні Вам окол. 1600 доларів, просимо вказати адресу, куди ці гроші післати» [6].

24 лютого 1926 р. авторський договір між видавництвом «Рух» і Володимиром Винниченком було підписано. Про виплати гонорару зазначено в документі: «В нас є умова з В. Винниченком, що проживає у Франції, на друкування повного видання його «Творів». Досі ми надрукували 15 томів, розміром коло 100 аркушів. Незабаром мають бути надруковані ще 5 томів, розміром 50 аркушів, а всього 150 аркушів по ціні 100 карб. за аркуш. А разом 15.000 карб. Досі ми вислали авторові коло 500 карб. Просимо дозволити нам вислати щомісяця по 1.000 (одну тисячу) карбованців в покриття належного В. Винниченкові гонорару» [7].

На жаль затримки з виплатою гонорару почастишали. Борги авторові щороку збільшувалися. «Сподіваємося, що ще до I/XI одержимо з НКФіна дозвіл на висилку грошей, так що буде змога післати вам деяку суму. Даруйте, що досі ж не вислали ми Вам точного підрахунку належних Вам грошей, – Як не дивно, но все так якось складається, що ніколи цим зайнятись. Но в попередні дн. ц. м. цей підрахунок в роялті зможемо певно, як теж і більше напишемо про план видань Ваших праць на 1928/9 р.», – зазначалося в листі від 26 жовтня 1928 р. [8].

Наприкінці 1928 р. сума боргу В. Винниченку за договором про виплату гонорару склала 12.285 крб. [9]. Правління видавництва й валютне управління НКФ УРСР писали звернення до валютної ради НКФ СРСР у Москві, зазначаючи при цьому, що видавництво «Рух» відповідного дозволу на висилку авторського гонорару В. Винниченку так і не отримали [10].

Спеціальною ухвалою Наркомфіна СРСР гонорари за видання творів письменника конфіскуються, а книги вилучаються з бібліотек. І до 60-х років минулого століття ні видань, ні перевидань творів В. Винниченка, ні літературознавчих чи історичних праць про нього не було.

Іншу проблему публікації творів письменника, а саме текстологічний аналіз досліджено в праці Т. Маслійчук, яка зазначає серед недоліків першого повноцінного видання творів відсутність текстологічних та історико-літературних коментарів (виняток становить лише восьмий том другого видання, у якому подано бібліографію усіх наявних на той час публікацій творів, уміщених до першого повного зібрання творів), та порушень авторського волевиявлення (як-то зникнення присвяти у першому виданні роману «Сонячна машина») [11]. Можливо це зумовлено швидкими термінами виконання робіт, і звісно ж цензурними утисками.

Щодо редакторської підготовки й структури видань – то виходили вони за авторською редакцією й окрім власне текстів, титульного аркушу та вихідних відомостей не містили інших структурних елементів. Навіть ілюстрації у більшості відсутні. І лише в другому виданні певну частину редакторської роботи з опрацювання творів було доручено виконувати представнику видавництва в Києві Теофану Васильовичу

Черкаському [12]. В його обов'язки входило також налагодження відносин із цензурними установами, розповсюдження творів.

Чимало труднощів технічного та побутового характеру потрібно було подолати й у процесі видання повного зібрання творів. Це стосувалося обсягів, читацької аудиторії, розповсюдження видань. На покриття боргів видавництво намагалося влаштувати попередню підписку на зібрання творів, а також робити знижки. Однак, і цей механізм спрацьовував в'яло. Спільні угоди на видання творів, укладені із «Книгоспілкою» теж не вирішували проблему. Відповідну інформацію щодо спільного проекту видавництво згідно з договором подавало й вимоги стосовно зовнішньої ознаки дотримувалось. На звороті титульного аркушу зазначалося, що ця книга – результат спільної праці.

На заваді ставали й проблеми забезпечення папером та розповсюдження через мережу книгарень інших видавничих організацій.

Висновки та перспективи. Художнє слово В. Винниченка відіграло значну роль у розвитку української літератури. Твори за життя письменника виходили великими тиражами, доносячи його творчість до широкого кола читачів. Перше повне зібрання творів вийшло у 20-30-х рр. ХХ ст. за безпосередньою редакцією самого автора. Проте подальші публікації зазнали редакторських втручань. Головним чином з ідеологічних причин.

Негативним моментом було й припинення публікування творів В. Винниченка. Деякі твори виходили без виплати гонорарів, з порушенням угод і чинного законодавства.

Всю повноту роботи видавництва не можливо оцінити об'єктивно. Бо залишається чимало прогалин, які потребують уточнень. Зокрема, врегулювання питань на спільні або паралельні видання з іншими видавництвами; які саме цензурні правки були внесені в оригінальні тексти; за яких причин в повному зібранні відсутні найнеобхідніші структурні елементи (коментарі, вступні статті тощо).

Враховуючи все вищезазначене, варто поновити повне зібрання творів письменника з критичною оцінкою науковців сучасності, долучивши окремим томом листи В. Винниченка з архівних джерел.

1. Володимир Кирилович Винниченко (1880–1951): Бібліографічний покажчик / Міністерство культури та мистецтв України; Харківська державна наукова бібліотека ім. В. Г. Короленка. – Харків, 1995.

2. Подоляка Н. С. Харківське кооперативне видавництво «Рух» (1921–1933) : монографія / Н. С. Подоляка. – Суми: СВС Панасенко І. М., 2019. – 108 с.

3. Кульчицький С. Володимир Винниченко: перші етапи життєвого шляху / С. Кульчицький // Проблеми історії України: факти, судження, пошуки: Міжвід. зб. наук. пр. – 2003. – Вип. 9. – С. 3-37.

4. Центральний державний архів-музей літератури й мистецтва України (далі ЦДАМЛМ України), Ф. 577, оп.1, спр. 20, арк. 122.

5. ЦДАМЛМ України, Ф. 577, оп.1, спр. 30, арк. 90.

6. ЦДАМЛМ України, Ф. 577, оп.1, спр. 20, арк. 183-186.

7. ЦДАМЛМ України Ф. 577, оп.1, спр.31, арк.28.

8. ЦДАМЛМ України, Ф. 577, оп.1, спр. 43, арк. 14.

9. ЦДАМЛМ України, Ф. 577, оп.1, спр. 56, арк. 1.

10. ЦДАМЛМ України, Ф. 577, оп.1, спр. 55, арк. 82, 104.

11. Маслянчук Т. В. Проза В. Винниченка: проблеми текстології : дис. канд. філол. н. 10.01.09 / Т. Маслянчук; НАН України; Ін-т л-ри ім. Т. Г. Шевченка. – К. 2003. – Режим доступу: <http://fantlab.ru/blogarticle63463>.

12. ЦДАМЛМ України, Ф. 577, оп.1, спр. 2, арк. 9, 201.

1. Volodymyr Kyrylovych Vynnychenko (1880–1951): Bibliografichnyy pokazhchyk (1995) / Ministerstvo kul'tury ta mystetstv Ukrainy; Kharkivs'ka derzhavna naukova biblioteka im. V.

H. Korolenka [Volodymyr Vynnychenko (1880–1951): Bibliographic Index], Kharkiv [in Ukrainian].

2. Podolyaka N. S. *Kharkivs'ke kooperatyvne vydavnytstvo «Rukh» (1921–1933): monohrafiya* (2019) [Podolyaka N.S. Kharkiv cooperative publishing house Rukh (1921–1933): monograph], Sumy: SVS Panasenko I. M. [in Ukrainian].

3. Kul'chyts'kyi S. *Volodymyr Vynnychenko: pershi etapy zhyttyevoho shlyakhu* (2003) [Kulchytsky S. Volodymyr Vynnychenko: the first stages of the life path. Problems of Ukrainian history: facts, judgments, searches: Interspecies. Sat. of sciences. Ave, Issue. 9, P. 3-37.], *Problemy istoriyi Ukrayiny: fakty, sudzhennya, poshuky*: Mizhvid. zb. nauk. pr., Vyp. 9, S. 3-37.

4. Tsentral'nyy derzhavnyy arkhiv-muzei literatury y mystetstva Ukrayiny (dali TSDAMLM Ukrayiny) [The Central State Archive-Museum of Literature and Art of Ukraine (hereinafter CDAMLM of Ukraine)], F. 577, op.1, spr. 20, ark. 122.

5. TSDAMLM Ukrayiny, F. 577, op.1, spr. 30, ark. 90.

6. TSDAMLM Ukrayiny, F. 577, op.1, spr. 20, ark. 183-186.

7. TSDAMLM Ukrayiny, F. 577, op.1, spr.31, ark.28.

8. TSDAMLM Ukrayiny, F. 577, op.1, spr. 43, ark. 14.

9. TSDAMLM Ukrayiny, F. 577, op.1, spr. 56, ark. 1.

10. TSDAMLM Ukrayiny, F. 577, op.1, spr. 55, ark. 82, 104.

11. Maslyanchuk T. V. *Proza V. Vynnychenka: problemy tekstolohiyi* (2003) [T. Maslyanchuk, V. Vynnychenko's prose: problems of textology]: dys. kand. filol. n. 10.01.09. NAN Ukrayiny, In-t l-r y im. T. H. Shevchenka. Kuyv. [in Ukrainian]., URL: <http://fantlab.ru/blogarticle63463>.

12. TSDAMLM Ukrayiny, F. 577, op.1, spr. 2, ark. 9, 201.

UDC 007 : 304 : 655.4(477)(091) Vynnychenko

PUBLISHING OF VOLODYMYR VYNNYCHENKO WORKS BY KHARKIV COOPERATIVE PUBLISHING HOUSE «RUKH»

Podolyaka Nadiya, PhD (Social Communications),

Borys Grinchenko Kyiv University, Institute of Journalism, 13b Marshala Tymoshenka Str, Kyiv, 04212, Ukraine, e-mail: nadechdasum@gmail.com.

ORCID – <https://orcid.org/0000-0002-6136-1665>

The article deals with the editorial aspects of preparation for the publication of works of the classic of Ukrainian literature, public and political figure V. Vynnychenko. It is noted that in the 20-30's of the twentieth century. It was in the Kharkov Rukh Cooperative Publishing House that the first attempt was made to publish a complete collection of writer's works.

Research Methodology. A historical parallel was drawn between the two fates of editor I. Lizanivsky and writer V. Vynnychenko, which helped to find common ground and to reach conclusions. Common scientific methods and the historical-critical method have also been used. The source is the documents of the Central State Archive-Museum of Literature and Art of Ukraine. Particular attention is paid to V. Vynnychenko's correspondence with the Board of Publishers. Various aspects of the preparation of a complete works are illustrated by examples, supported by considerations and explanations.

Results. The previously unknown facts about the functioning of the domestic publishing sphere were introduced into scientific circulation, in particular, copyright infringement on works and royalties.

It is determined that there are many controversial and unresolved issues of the artist's heritage today. There is almost no analysis of the editorial preparation of V. Vynnychenko's works; the works were mostly subject to literary and critical analysis than to editorial conclusions.

One of the important directions of the editorial preparation of works is the formation of the structure of publications. Summing up the activities of the publishing house «Ruh» in this aspect, the main shortcomings of the first full-fledged publication of the works of V.Vynnychenko are identified.

Novelty. The historical section of consideration of the facts provided an opportunity to identify violations of the use of the works of V. Vynnychenko without the consent of the author, shows the discrepancy between the actual state of the then economy and the right declared in the laws.

Key words: *V. Vynnychenko, I. Lyzanivsky, Rukh Kharkiv Cooperative Publishing House, history of publishing, editorial preparation of works.*

Стаття надійшла до редакції 08.04.2020